(*b*) whether sites have been formed on these lands and distributed to the villagers ?

(c) whether new buildings are being constructed on these sites and whether the buildings are being constructed as per plan ;

(*d*) whether they are aware that the villagers have enroached on the public land ?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Co-operation and Development).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Yes, except one.

(*d*) It is reported that one Sri Kariyappa has enroached upon the Government land.

1-30 P.M.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Co-operation and Development).—Sir, I beg to lay the Annual Report and Accounts of the Mysore State Warehousing Corporation for the year 1961-62, as required under sub-section (9) of Section 52 of the Agricultural Produce (Development and Warehousing) Corporation Act, 1956.

Members' Representations.

Sri S. SIVAPPA (Shravanabelagola).—Sir, the Minister for Industries and other Ministers have placed several reports on the Table of the House. I want to know from the Chair whether this House would be given an opportunity to discuss these very important reports.

Mr. SPEAKER.—I will consider it. I want to inform the House that for the reference of Hon'ble Members a number of books relevant to the subject covered by this Bill have been placed on the Table. If any more are wanted, Members may kindly write to me. I have got a long list of Members who want to participate in the Debate. The whole of the day will be covered by the Debate and perhaps the reply by the Minister may be made tomorrow.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Sir, yesterday I brought something to the notice of the Chair. It refers to 15,000 children. I request the Hon'ble Chief Minister.....

Mr. SPEAKER.—All that was in the mind of the Hon'ble Member and not in his letter. Anyway, I will deal with it and let the member know later in the course of the day.

MYSORE RELIGIOUS AND CHARITABLE INSTITUTIONS AND TRUSTS BILL, 1962.

Motion to consider—(continued.)

Sri SANJEEVANATH AIKALA (Suratkal).—Sir, yesterday I was referring to the good-work being done by these temples.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವರು ಹೀಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದೆ ?

Mr. SPEAKER.—The proper course is to speak in Kannada because the Hon'ble Member started his speech in Kannada yesterday.

ಶ್ರೀ ನಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತ, ನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಮಠ ಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಆಶ್ರಮಗಳು, ಛತ್ರಗಳೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೆನು. ಎಲ್ಲುಯೋ ಕೆಲವು ದೇವ ಸ್ಥಾನಗಳ ಆಡಳಿತ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ನೆಪದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಎಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ, ಆಶ್ರಮಗಳ ಹಾಗೂ ಮಠಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿಗಳೂ, ಮಾಸೀದಿಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂದು ನೆಪದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಇವುಗಳ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮ್ಯಾನೇಜುಮೆಂಟನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಟ್ರಸ್ಟು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕಡೆ, ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ತೊಂದರೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆಇದ್ದರೂ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ದುರುಪ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಾದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿ ಸುವಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಐದು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಕರೂಪತೆಗೆ ತರುವಾಗ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮತಸಂಬಂಧ ವಾದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಮತೀಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಜ ರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡದಂತಹವುಗಳೂ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಸರಕಾರದ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದವೂ ಇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಒಂದು ರೀತಿ ಯಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಮೇರೆಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಪಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಿರುವ ಪಾಸ್ಪಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರುವ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಕಮಿಷನರವರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರವರು, ಹಾಗೂ ಮೇಜರಾಯಿ ಕಮೀಷನರುಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಿನ ಭಾರವೇನೂ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನವಿಲ್ಲದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ಎಂಟರಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸರಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಖರ್ಚೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮತೀಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಹಾಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ದೇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದವರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ constructive aspect ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವತಂಹದನ್ನೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮತಗಳೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸಮಾಜದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆದಾಯ ಖರ್ಚು ಇವುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಒರುವ ಹಣವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ಸು ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೇ. ಹಣ ಪೋಲು ಆಗಬಾರದು. ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗದ ಹಾಗೆ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನದಿಂದ ವಿಧ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಟ್ರಸ್ಟಿನವರು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಬಹುದು ಬೇಡವಾದರೆ ಬಿಡಬಹುದು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಗತಿಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮಸೂದೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೋಸ್ಕರ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜೋ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 14ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ.

> "Provided that the rules may provide that in the case of any religious or charitable institutions and trusts, it shall not be necessary to give particulars of the property of the institution or trust of such value and such kind as may be specified therein."

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾವಿಜೋಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಪ್ರಾವಿಜೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ವಿಫಲವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾವಿಜೋಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾನೂನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು; ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಅಂದರೆ ಆರ್ಚಕರ ನೇಮಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆರೆಡಿಟರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೆರೆಡಿಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ನೇಮಕ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಕೂಡದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನೆಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಹ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರ್ಚಕರ ನೇಮಕ ಹೆರೆಡಿಟರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆರ್ಚಕರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅರ್ಹತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ಆರ್ಚಕರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದು ಲಾಯಖ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸಾಧು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ರಿಪೀಲ್ ಅಂಡ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ರಿಪೀಲ್‌ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಕ್ಟ್ ರಿಪೀಲ್ ಮಾಡುವುದು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ನೇಹಿತರಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅವರ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸಹ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರುವಾಗ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬೋರ್ಡು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಟ್ರಸ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಏನು ಆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೀಲ್ ಮಾಡಿ, ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳ ಧರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2 P.M.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರುವ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಿನ್ನೆ ದಿವಸದಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟರು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು; ಅದು ಏನು ಅಂದರೆ ಮಠಾದಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮಠಾದಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮಠಾದಿಪತಿಗಳು ಅವರೂ ಮನುಷ್ಯರೇ, ಅವರಿಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೂ ಓಟು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕಿದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮಾತಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಸಾರಿಲ್ಲ. ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಆಡಳಿತ

ಪಕ್ಷಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪಕ್ಷಗಳಿಗಾಗಲೀ ಮತನೀಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಅಥವಾ ಆ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಓದಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುವವರು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದರೆ ಈ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ಮಠಗಳಿಗೆ ಆಗದವರು ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆಯೊ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ (particular) ಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ. ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮವಿದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ "ಕ್ರಿಯಾ" ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಂದರೆ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಚುನಾವಣೆ ಜೈಮಿನಿಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ರಾಜಕರಣಿಗಳು ಅವರ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳಗೇ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಯಾವ ಕಾನೂನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಆ fundamental rightನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಲು ಹಕ್ಕಿರಬಾರದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ? ಅವರ ವಾದವಂತೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರು ಯಾರೊ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮ. ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಥವಾ ಆಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ particular ಮಠದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರು ಸೇರಿದ ಮಠದವರು ರಾಜಕೀಯೆದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತಾರೆ, ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಆ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ, ಅವರು ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಬೇರೆಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಅದೇ ಸಂಶಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು ಅನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಬಾರದು, ಅವರ ಈ fundamental ರೈಟಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮ ಗಳಾಗಬಹುದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದಾರೆ. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಏನಾಕಾರಣ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವೃತ್ತಿ ಕೆಲವರಿಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಧರ್ಮವೇ ಒಂದು ಪೆಡಂಭೂತ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ನೈತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯೇ ತಳಹದಿ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಸೋಲುವುದು ಈ ಧ್ಯೇಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಏನಾ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು ಸೋಲಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ನುಳ್ಳು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಫಂಡಮೆಂಟಲ್ ರೈಟುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧುವಾದುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಅವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಅನ್ನತ್ರೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ಕಾನೂನೂ ಇರಲಲ್ಲ; ಕಟ್ಟಲೆಯೂ ಇರಲಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮತಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಓದಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. ತೋಟದಪ್ಪನವರೇ ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳಿ ಅವರು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಕಾನೂನು ಹೇಳಿತ್ತು? ಅದರೂ ಉದಾರವಾದ ಲೋಕೋಪಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಸುತ್ತೂರು ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಎರಡು ಸಹಸ್ರ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 10-20 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬರುವಂಥಾದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಯಾರು ದೇಶದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಹತ್ವ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ)

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ನಿನವರು ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ರೈಶ್ಚಿಯನ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಫೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಸೀಟು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಜಾತಿವಾದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗಿಂತ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥತೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಆ ಮಾತೇಇಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ 1,400 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 400 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ; ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಂತೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಏನು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟುವ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪಾಪಿಗಳು, ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳು, ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳು ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಇಲ್ಲದ ನಲ್ಲದ ಕೀಟಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಮತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರು ನತ್ಯವಾದಿಗಳು, ಧರ್ಮಿಗಳು, ನೀತಿವಂತರು ಎಂದು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಯಾರಾದರೂ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ಫಂಡಮೆಂಟಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಅನುಭವಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಮಾತನಾಡಬಾದು. ಆ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ ಎಂದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಕ್ಷೇಮಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದರ ಬದಲು ದೊಡ್ಡ ಕೆಡಕು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದೀತು. ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಡಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಪೀಚಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕ್ಲಾಸ್ (2) ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:

> "charitable purpose" includes relief of poverty or distress, advancement of education, medical relief and the advancement of any other object of general public utility, but does not include a purpose which relates exclusively to sports or to religious teaching or worship."

ನಾವು ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆನೋಡಿದರೆ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪರ್ಪಸ್ ಇರಲೇಬೇಕು.

ಎಂದರೆ ಪೂಜೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮುರುಘಿ ಮಠದ ಕರ್ತರ ಗದ್ದುಗೆ ಇಂಥವು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಅವು ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು! ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಲೇಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಮಾನವನ್ನು ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕು! Worship ಮುಂತಾದುವು fundamental rights, constitutional right ಎಂದು ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ತಂದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗಿರತಕ್ಕ fundamental right ಏನು, constitutional right ಏನು, ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ

ದತ್ತವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾವುದೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವರಿಂದಲೇ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದರಿಂದಲೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನದ ಶೇಕಡ ಎಂಟರಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾಗಿರುವವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಅಡಿಷನಲ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಅರೋ, ಎಂಟೋ ಹತ್ತೋ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರವು. ಇದಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಥವಾ ಎಂ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿಗಳನ್ನುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡ ಬಾರದು. ಈಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಡಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಿರು ವವರಿಗೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೂಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪೇಕಡಾ ವಾರು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಖರ್ಚುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಸೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಯದು ಯಾವುದು ? ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಯಾವುದು ? ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು—ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು, ಅವರು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿ ಯದೆ ಇರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನುಕೊಡಬಹುದು—ಅವನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ನೂಕ್ತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಗತಿಸಿ, ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA (Sringeri).—Mr. Speaker, Sir, after listening to the speeches of some Hon'ble Members, I was tempted to participate in the Debate and say a few words in support of this Bill. Some Hon'ble Members were of the view that this Bill would interfere with the day to day religious activities or practices of the religious institutions. As the Hon'ble Minister has already said, this Bill is intended to enact a uniform law in the State on this subject and to ensure proper management of religious institutions and to prevent misapplication, misappropriation and such other malpratices in these institutions.

According to the scheme of the Bill, Institutions and Trusts are divided into three categories. The first category of institutions are the ordinary institutions. The second category consists of those that are called 'Notified Institutions' and the third group of the institutions are the Mutts and similar institutions. In the Bill, provisions have been made for the appointment of a Commissioner, Deputy Commissioners and

(SRI. KADIDAL MANJAPPA)

Assistant Commissioners and subordinate officers. These officers will function under the provisions of this Bill. There is provision in the Bill for registering religious and charitable institutions and trusts in every district are for every two or three districts, there may be a Registration Office. The religious trusts and institutions will have to be registered under the provisions of the Bill. The Trustee or the Manager has to maintain correct accounts and has to submit the budget every year or once in three years and the accounts maintained by the Trustees and Managers have to be audited in accordance with the rules to be prescribed. These audit reports will be scrutinised by the Assistant Commissioners and the Deputy Commissioners and rectification will have to be made according to the directions of the Assistant Commissioner or the Deputy Commissioner. These provisions apply to the ordinary institutions and trusts.

The second category of instituions are Notified Institutions which derive help from Government either in the shape of grant or in the shape of inams or tasdik allowance. Such institutions are dealt with in Chapter VII of the Bill.

In the case of these institutions, Government have larger powers with regard to their management. Trustees will have to be appointed under the provisions of the Bill and the trustees will carry out the object of the trust and manage the trust properties. There is provision for the removal of the trustees and the appointment of hereditary *Archaks* or other servants. One Hon'ble Member observed that heriditary rights should not be recognised in the year of Grace, 1963. I entirely agree with him but in certain cases the person or persons who have created the trust laid down a condition that the Members of a particular family or families should have something to do with the management of the trust. In such cases the hereditary right will have to be recognised. There are cases in which some of the offices, including those of *Archaks*, have been held for generations as hereditary offices. In such cases also, Goverment felt it was necessary to recognise those rights. Apart from these two categories, generally, the presumption is not to recognise hereditary rights under this Bill.

There is provision for creating or establishing a fund. The fund will consist of contributions to be given by the trustees and institutions and also fees like licence fee collected under the provisions of the Bill. This fund will be spent for the benefit of the trusts or institutions. There are a number of institutions in the State.—I believe there are nearly 40,000 temples and churches—people frequently request the Government to grant money for the upkeep or repair of the institutions and temples. Government found it difficult to meet the requests. Therefore provision is made for the establishment of a fund. The scheme is self-supporting. There is no idea of throwing additional burden on the State exchequer. My friend Sri Marulappa was saying that Government

was going to create a new Department with additional burden on the State Exchequer. There is no such idea at all. As I observed earlier, the scheme is self-supporting.

Another suggestion was made that the surplus income of these institutions should be spent for educational purposes. I entirely agree with this idea but at the time the Bill was drafted, the legal *pundits* were against the incorporation of a clause to this effect. They brought to the notice of the Government that there are a few decisions of the Supreme Court that bar the application of the funds of these institutions for secular purposes. I have gone through the law on the subject and personally I feel it is possible to incorporate a clause enabling the surplus trust funds to be applied for educational purposes, in the area in which the institution is situated.

The third group of institutions are the mutts. In the case of muts, Government will not come into the picture unless the Manager himself comes forward with an application that the management of the properties of the Mutt should be taken over by Government or when the manager has ceased to function or when he is a minor and no legal Guardian is appointed or when there is gross mismanagement and the disciples of the institution complain to the Government that the manager or trustee should be removed. Only in such cases Government can interfere. There are safeguards in favour of those institutions. As I submitted, it is not the intention of the Bill that the Government or its officers should interfere in the day-to-day religious practices of any community or sect.

One Hon'ble Member was pleased to say that the contribution of 8 percent was exhorbitant. The Select Committee may consider the suggestion to reduce the percentage, to 5 per cent. I think 5 per cent would be reasonable though the Bill provides for collection of contribution upto 8 per cent.

I fail to understand how this Bill would affect the fundamental rights of the citizens guaranteed under the Constitution. We have declared that our country is a secular State. Though we have made that declaration, religious sentiments pervade the day-to-day life of the majority of the people of this country. Therefore we will have to tolerate these things without wounding the religious sentiments of the people. At the same time, there is nothing in the Bill which affects fundamental rights. Only when the Manager or the Trustee acts against the interests of the institutions, Government will step in and take suitable steps to see that the management is done properly, that the accounts are maintained properly, that those accounts are audited properly and that the funds are not misapplied or misused. Therefore, I feel that the Bill deserves the support of the House. The Bill is going to the Select Committee and the suggestions made can be taken into consideration there.

With regard to certain provisions contained in the Bill, my friend Sri Basappa found fault with some of them. He said that they were taking away the spirit of the intended legislation. Those provisions are

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

necessary in view of the fact that there are certain religious denominations who are not willing to come within the purview of this Bill. For instance certain communities like Christians and Muslims may not like to come under the scope of this Bill. They would like to be governed by the WAKF in the case of Muslims and the conventions in the case of Christians. To provide for such contingencies provisos are incorporated in the Bill.

With these observations, I support the Bill.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಈ ದಿವಸ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರೆಡು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಸೇಕಡ ಮುವತ್ತರಷ್ಟು ಜನರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮಗೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್, ಕಾಪಿಗಳನ್ನೇ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಯಾವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಮಠಗಳಲ್ಲಿ, ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ, ವಿದ್ಯಾದಾನ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಓಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಚುನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನೀಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 20 ರಷ್ಟನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಖಾಸಲಾಗಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಫಂಡನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಥ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ನಾವು ಅನಾಥಾಲಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಏನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಅಪಾರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆದು ಅನಂತರ ಆ ಜಮೀನೆಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ರೂಢಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾಥಾಲಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಆ ಜಾತ್ರೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ವಿರುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲಮನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಮಗಿರಿ ಜಾತ್ರೆ ಸೇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲಾ ಕೆಳಗೆ ತರಿ ಜಮೀನಾಗುವಂಥ 40 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಾಥಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಾಥರಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ ರವಿನ್ಯೂ ನಚಿವರು ಐದು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ತಯಾರಿನುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಹೇಮಗಿರಿ ದೇವಸ್ಥಾನವೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಪುರಾತನವಾದದ್ದು. ಅಲ್ಲ ಚಿನ್ನವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿ ನದಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. 'ಆ ನದಿ ದಡದಲ್ಲೇ ಬೆಟ್ಟವಿದೆ. ಇಂಥ ನುಂದರವಾದ ತೇರು ಹರಿಯತಕ್ಕ ಜಾಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ಇನ್ನೆಲ್ಲಯೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬೆಟ್ಟದನಾಲು, ಇನ್ನೊಂದು

ಕಡೆ ಹಚ್ಚನೆ ಹನುರಾಗಿರತಕ್ಕ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳು, ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಅದು. ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಾಥಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಲು 18 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಈಗ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO (Mysore City).—Sir, I stand to support the provisions of this Bill whole-heartedly to the extent it goes. Why I say, is this: The Bill, if we read from the first section to the last section, we only feel that it is provided as if to police these institutions and nothing more. From time immemorial, these institutions have been in existence and are being run, whether under any provisions of law, deeds, trust or under any Registration Act or not. Even without these legal provisions for the purposes of registration and carrying out the wishes of the donor or the charity, things have gone on without any difficulty and the Bill seems to infer that something wrong has occurred somewhere that every thing seems to go wrong and that tightening up the belt is necessary alround. I do not feel that that is the intention of the Bill. There must be some regulation, restriction or some method by which these institutions are to be run. To that extent it should be there. As a matter of fact the funds of this institution are to be earmarked—a certain portion for the establishment. If we look at the size of the establishment, it is as if we are establishing a separate Secretariat of the size of the Government of Mysore or something less than that. What is the purpose? It makes no specific condition to minimise the establishment. They are appointing a Commissioner or Commissioners. It is not one Commissioner, but they may appoint as many Commissioners as they may deem fit from time to time. A time may come for the appointment of half a dozen Commissioners and these Commissioners, I believe, holding the high office, must be of the rank of Deputy Commissioners or I.A.S. officers. What is the cost involved in all these matters? Not only that there are Deputy Commissioners, but there are Assistant Commissioners, Subordinate officers and Inspectors. When this hierarchy of officials is provided in this Act and the establishment, I believe, it will be too cumbersome and will be too much, I cannot understand how they have calculated this at 8 per cent. Sri Kadidal Manjappa said that 5 per cent was sufficient and the financial memorandum says that no additional expenditure is necessary. From the size of the administration that we are providing, 8 per cent may not be sufficient. Then, what is the way out? The State Government has to pay for it. If the State Government has to pay, the financial memorandum should have said it. If the State Government are not spending, then the size will have to be cut to the size of the fund that is to be created. Therefore, I feel there is scope for liberalising this Act and making the administration as simple and making the control as little as possible. Otherwise, the charities cease to become charities, the charitable intention or the religious sentiment that is attached to these endowments will be lost and they become nothing but administrative units.

(SRI K. S. SURYANARAYANA RAO)

As a matter of fact, the process starts only after applying for registration. There are half a dozen appeals provided before the final order is passed. So, this *Archaka* or Manager or Trustee, whoever he is, instead of attending to the religious duties that are cast upon him under the endowment, will go on attending the Courts and officers, be it the Tahsildar, Assistant Commissioner or the Deputy Commissioner, because successive appeals and revisions or reviews are provided under this Bill. Possibly, by the time the process is over, the charity will have lost its importance and the public cease to have interest because there will be nothing left.

The priest or the manager is the man interested to do it and if he should go and stand at the doors of these officers, he will also lose interest.

How the administration has become cumbersome in these matters—about the budget. I fail to understand how a budget could be framed ? It is very difficult. You cannot expect a poojari of a small temple—because the dimension fixed for this purpose of registration and contribution is less than Rs. 200 per annum. Possibly, it is not even one rupee per day. So, whether such a poojari whose income is less than Re. 1 per day should come within the perview of this Bill, is a matter which should be properly examined and in my opinion it should receive radical thought. The poojari of a small Hanuman temple is not a paid officer of the Government. He just performs temple worship. You want him to frame a budget and present it to the Commissioner and get his approval. This is a thing which possibly may not be within the educational competence of the poojari of the temple. There must be some other way of controlling. We can say that institutions which have a particular limit shall maintain account and it shall be open to audit and subject to inspection. That we can understand. You cannot expect the poojari of a small Hanuman temple to run an office. As we go to Mysore, on the way you find a small Hanuman temple. People stop there, they offer worship and pay two annas or three annas and go away. It there is a provision to pay him regular salary, I do not mind the Government taking away all that is paid to him by way of *Mangalarathi kanike*. In many of the institutions, he is not paid. He has to sustain himself out of the *kanike* paid like that. The devotee also knows that his money goes to the poojari and he willingly gives it.

SRI V. S. PATIL (Belgaum-I).—On a point of order, Sir. My friend has said at the outset that he is supporting the Bill and that he will deal with section to section to the end. At the same time, I am finding for the past five minutes that he is criticising every clause. Is it permissible for any Member to contradict himself on the floor of the House ?

SRI G. V. GOWDA (Palya).—He made a qualified statement—'to the extent to which it goes.'

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order.

SRI K. S. SURYANARAYANA RAO.—Possibly my friend Sri V. S. Patil did not hear me saying: "The principles of the Bill are alright. There are other provisions in the Bill which need some amendment or clarification." It is something like policing the institution. The rigour of the provision should be liberalised and there should be as little control as possible and to that extent my friend Sri V. S. Patil should not find fault with me.

MR. DEPUTY SPEAKER.—He disagrees in details only.

SRI K. S. SURYANARAYANA RAO.—So far as the heritable nature of the office is concerned, I have a suggestion to make. As our friend Sri Manjappa puts it correctly, if it is the intention of the donor or the person making the trust or the charity that a particular line of succession of a particular family is to be associated with the conduct of the pooja or worship in the temple, I fail to understand how we can overcome that difficulty. Sir, in other cases, the difficulty will be this. I am not one of those who wish that perpetuity of succession should be continued, in this twentieth century. But you must consider the financial aspect if you do not continue hereditary poojaries and appoint salaried *archaks* for these institutions. If we can make other arrangements for the proper maintenance of these institutions by persons employed in these temples, for worship and so on, possibly we may not find difficulty in removing these offices. What is happening in the temple like the one at Nanjangud? The main difficulty is that the basic salary of the *archak* or the *poojari* is less than the minimum wages paid to the worker in a factory or a mill. If that is made equal to the salary of a first division clerk or a second division clerk, possibly nobody will be anxious to hanker after these offices and would not desire to hang on to them in perpetuity. This will not be the position, because the *archak* or the *poojari* is a very poorly paid person. It is not for the sake of a few chips that he sticks on to that post, but out of a sense of dedication that he takes up the worship in the temple and it is for the good of the community that he takes it up. We must view that in that way. The example that comes to my mind is this: supposing we think of a changeover in the system, what happens? We have already got a little experience when we abolished the village officers at an enormous cost. The maximum emolument of the biggest shanbhogue or patel or talati might not have been more than Rs. 500 a year. But the person we are now appointing for those posts is to be paid a salary of Rs. 75 per mensem. What is the cost and who is to bear that cost? What would be the cost of replacing 10,000 village officers at that rate? We have already committed ourselves to that position and we have got to pay them. There is no other way out. But the lessons of this venture should not altogether be lost on us when we consider similar steps in other spheres of activity. This is not a matter which comes under any prohibition under the Constitution. There is nothing unconstitutional or illegal about it.

Sri G. V. GOWDA.—Does the Hon'ble Member suggest that the *poojari* or the *archak* should be appointed treating it as a hereditary office ?

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—It should be. I appreciate the sentiments expressed in certain provisions of the Bill, giving respect to the sentiments and the wishes of the donors, giving respect to the religious susceptibilities of the people. To that extent, it is good. So, to keep up with the atmosphere, to keep up with the tempo in the particular place, the question of monetary consideration should not come in. Therefore, I suggest that the provisions as they are in the Bill must be retained.

Coming to the details of the Bill, I have a few suggestions to make. Sir, in the very first clause of the Bill, it is said :

> "..... the State Government may, by notification, direct that such of the provisions of this Act shall not apply to such class of religious or charitable institution or trust as may be specified in such notification and may by notification, cancel or vary such direction : "

Sir, this takes away the very effect of the Bill, because immediately this Bill becomes law, there will be so many pulls and pressures by all influential sections and they will begin to exert pressure on the authorities and say that their institutions should be exempted because of the special nature of the institution or the special nature of work that is done by that institution and so on. Sir, this will be the flood gate that we are leaving open in this Bill. Therefore, I suggest that this provision should be deleted and that it may be exercised to a minimum extent.

Sri M. C. BASAPPA.—Even if it is to a minimum extent, there should be some provision.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—But the wording should be so changed as to not give scope to any abuse of power. And, under what circumstances an institution could be exempted is a point which is not tackled in this Bill at all. Then there is a long list of delegated legislation. Framing of rules, I can understand ; but to say from section to section that this shall be done and that shall be done at the proper time, is not good.

Sir, clause 100 says that Government should have power to remove difficulties. By notification, they may make provisions. They will be as if they are the regular provisions of this Act. I believe that the Rules of Procedure provide for such notifications and modifications being placed on the Table of the House. I do not know why they have not contemplated it in this Bill.

Another important aspect is about limitation. Sir, no limitation is fixed so far as disposition of the property is concerned. Suppose a person has acquired certain rights ; but no limitation is fixed. The question of limitation is very important. If in the year 1920 some

institution has sold its land to a person who has bought it for *bona fide* use, today we cannot go to the court of law and say that this land belongs to the institution and we must get it back; that contingency is there. Not only clause 65, but there are other clauses also like this. If the purpose of the Act is defeated by the due process of the common law, I do not mind making a little more liberal concession so far as limitation is concerned. But, we must fix up some time limit. Then, Sir, what about adverse possession? Then again there will be difficulty.

Clause 26 says:

"..... Any person acquiring any immovable property belonging to a religious or charitable institution or trust which has been registered under this Chapter or any part of or any share or interest in such property of such institution or trust, shall be deemed to have notice of the relevant particulars relating to such institution or trust entered in the register maintained....."

That would be wrong because the trust or the charitable institution may include many things. But they will have to be scrutinised whether they belong to the institutions or not. No doubt there is an enquiry provided for. It is a one sided enquiry and it is an enquiry by the registering authority of the property of the Mutt as declared by the Manager or the Trustee of the Institution. Suppose, these properties do not belong to the Mutt or they have left the hands of the Mutt long long back; then, where is the safeguard to the person? To say that because it is included in the register and therefore you are barred by the law of limitation and so give it up, would not be correct. I suggest that if the Commissioner feels that the property is alienated but still in the list of properties of the Mutt, he can issue notice and take legal steps and appropriate procedure must be followed.

MR. DEPUTY SPEAKER.—please refer to clause 24.

SRI K. S. SYARNARYANA RAO.—Underc lause 24 it is not to be sent to the person. So far as local authorities and the revenue authorities are concerned, the provision is perfectly allright. That will have to be registered because if tomorrow any property has to be bought or sold, we have to take an encumbrance certificate up-to-date. To that extent the revenue records of the Sub-Registrar and the local bodies should be there. But in Clause 26 instead of saying that notice shall be sent to the person in possession or the person who has a right to the property, the registering authority shall direct that steps may be taken against such persons for the recovery of those properties.

3-00 P.M.

There is another provision, *viz.*, clause 30 which states that there should be an audit. The auditor will in the normal course of his work give a list of objections which he may find. But to ask him to say

(SRI K. S. SURYANARAYANA RAO)

whether any item of expenditure is a misappropration or valid or is an omission or waste, is not within the competence of the auditor. The auditor can say whether an expenditure is properly accounted or whether it is properly authorised or not, but to say that the auditor shall say whether it is misappropriation or not, is not proper because it is not within his province. It is a matter for further investigation or further action if the Commissioner after going through the report feels that it is necessary. Therefore that provision regarding audit needs modification. There is another provision. Even though the auditor makes observations about the expenditure, if it has been sanctioned by the Assistant Commissioner, then to that extent it is okayed. Why should there be an audit objection ? Even with the consent of the authority concerned, if the expenditure is not proper or according to the principles, it will have to be answered. To take away that right merely because the Assistant Commissioner has sanctioned an unauthorised payment, should not be allowed.

Something was mentioned about the application of funds. The question is how the surplus funds, after meeting the contingencies, should be administered. In the Bill there is no provision, " except that it shall be deposited in Government securities or the bank or as directed by the Government." Thus the funds will be locked up. But our friends deal with it at length namely using the funds for 'other' purposes, that is, purpose other than that for which the trust exists. If that is to be done, there should be a provision by which the Commissioner or the Government can give permission to the institutions to spend money in a particular way, either as the mutt or institution desires to spend it or within the discretion of the Government, whichever is suitable. Sri Kadidal Manjappa spoke about the Constitutional provisions. I recollect there was a case in the Supreme Court regarding the diversion of the funds of the Venkateswara temple. The court said that the Constitution did not come in the way of the trust funds being spent for educational or other purposes. But the difficulty may arise, I feel if the fund is to be diverted for any purpose other than the one for which the charity is being managed or maintained. Otherwise to make provision for the spending of this amount for the original purpose of the trust itself, is not a thing which can be contemplated and I feel the Select Committee will have the wisdom to examine that position also.

I believe that clause 35 is against the provisions now existing regarding banking. Here, the Commissioner by a direction can appropriate the funds. I believe that this is a thing which the Banking Companies Act may not permit. The person or institution in whose name and under whose signature the funds are operated are all matters defined in the Indian Banking Companies Act and we cannot say that a person other than the person in whose name the account stands, has a right to appropriate the funds by reason of an order. This may not be permissible under the law. I therefore request that this question may be looked into.

About clause 41, which speaks about the Chairmanship of the Board of Trustees, the discretion is left to the Board. I wish the election or the selection of the Chairman would co-exist with that of the life of the Board. Supposing a Chairman is elected once, that is during the first meeting, then he should continue till the Board exists or unless he is removed by the appropriate authority for valid reasons. Otherwise to allow it as it is, may bring in certain difficulties in so far as the administration of the particular institution is concerned.

Sa far as mutts are concerned, there is a provision in clause 55. There again, the question of succession is not mentioned. I feel that whatever be the order that is accepted or instituted by the charitable trust, such a succession must be approved by Government. Under the old Mysore Charitable Endowments Act, there is a provision where a mutt is to be succeeded by a *Mahant*, *Manager* or *Pujari*, such office has to be recognised by Government. I believe such a provision would have a salutary effect in matters of succession and avoid disputes. While giving effect to the personal wishes or the directions of the trust, I feel, approval or the concurrence of the Commissioner is necessary. That will set at naught all controversies about succession. To that extent there should be restriction. Otherwise, Government need not interfere with the law of succession as may be determined by individual mutts for their own convenience.

Sir, there is another provision, which is rather not very happy; this is about applying for directions to the Court. In section 68 if the trustees, as Sri Keshava Murthy put it, for any reason try to take the decisions or guidance of the Court at every stage, and this is very likely, then it will adversely affect the finances of the Mutt, a lot of time will be lost by the time they are taken up by the Courts. Of course, if the Courts are exclusively meant to deal with these matters, it is alright. Therefore, I feel, section 68 is very likely to cause hardship to the management of the institution and to that extent that provision will have to be modified. In this Bill, there is no reference as to what should happen to the properties of the institutions or the Mutts that are existing outside the jurisdiction of the Commissioner, *i.e.*, beyond the jurisdiction of the State. We do not get proper guidance from this Bill regarding that. Also, so far as enquiries are concerned, there appears to be some duplication in clauses 19 and 20 and that will have to be overcome because there can be registration in only one place. Though the property is situated in more than one District, the registration should be only at one place. The enquiry shall have to take place at that place, and if enquiry is held simultaneously at different places, it may cause hardship. So, the Government should have a second thought regarding this provision.

I have already said about the Budget and once in three years it can be done. Instead of making such arbitrary rules or sections, it is better that the institutions be permitted to run as they are doing it to-day and subjecting them to regular audit. As a matter of fact, day-to day audit is provided under this Bill for such institutions which

(SRI K. S. SURYANARAYANA RAO)

can afford to have it. Such a provision is quite welcome. But, to say that it should frame a budget is a thing which is likely to cause hardship. There are many more things which the Select Committee may go through and give their suggestions.

With these observations, I conclude. Thank you, Sir,

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—(ನಾಗಮಂಗಲ)—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಏನೇನು ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿದರೋ ಅದು ಒಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಚಿವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

Definitions ನಲ್ಲಿ ಏಳನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ, 'Hindu', ಎಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ Hindu includes Jains, Buddhists, Sikhs, ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಮತವನ್ನು ಸರಿಸಿತಕ್ಕ ವೀರಶೈವರು ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಯತರು ಎನ್ನುವವರು ನಾವು ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮತಗಳು ಲಿಂಗಾಯತರವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಮತ್ತೆ ಕಮಿಷನರಿಂದ ಇಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳವರೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವೂ ಕೂಡ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಲೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲ Commissioner, Deputy Commissioner, Assistant Commissioner, Tahsildar ಎಂದು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೇ ಈ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಮುಂದೆಯೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟವಂಥ ಧರ್ಮಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಸತ್ಯಶೀಲರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು, ಧರ್ಮವಂತರಾಗಿರಬೇಕು, ನೀತಿಪರರಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವೂ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುರುಳಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎತ್ತಿ ನಮಗೆ ಏನೊಂದು ಅನುಮಾನವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ, ಅನುಮಾನ ಪಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದರು. ಅವರು ಆ ಮಾತನು ಆಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಠಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತವೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ವಾತಾವರಣದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ, ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಮಠಗಳೂ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೂ ಇರಕತ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗೆ ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿನಾ ರಾಜಕೀಯ ಕೈವಾಡವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಠಗಳಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಸಣ್ಣ ಮೀನನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಕೆಲವು ಮಠಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು, ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಂಜನಗೂಡು ಹತ್ತಿರ ದೇವನೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಠವಿದೆ.

ಇವತ್ತು ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಠದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಾಳೆ ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಠಗಳಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಡಳಿತ

ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೆನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೆಚ್ಚಿ ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಬಹು ಭಾಗದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಇತರ ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ದೇವರುಗಳಿಗಂತೂ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು 44 ಕೋಟಿ ಜನಗಳು ಇದ್ದೇವೆ—44 ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಇವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕೂಡ 2 ಎಕರೆ, 1 ಎಕರೆ, 10 ಎಕರೆ, 100 ಎಕರೆಯಂತೆ ದತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ದತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕಾಟಾಚಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ—ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಕರಾರು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಸ್ವತ್ತು ಅದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸೋಮಕೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು 10 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಭೂಮಿ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ 10 ಎಕರೆಗೆ ಬರೀ 23 ರೂಪಾಯಿ ಪಂಚಸಾಲ್ ಗುತ್ತಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗ ಆರ್ಕಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ—ಮಾಮೂಲು ಅದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಿ—ಆ ಪೂಜಾರಿಗೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏನೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾದರೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಿದರ್ಶನವಾದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದು ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿಯಿದನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ನಿಧಿ ಮಾಡಿ ಆಯಾಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಮಠದ ಹೆಸರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಂಜನಗೂಡನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನೆನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಸ್ವಾಮಿ, ಮೇಲು ಕೋಟೆ ಚಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಒಡವೆಗಳು ಇವೆ—ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ —ದೇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಕುರುಹು ಆಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬಾಕಿಯದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದೂ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿನುತ್ತದೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ನಾವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 12ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಇನ್ನೇನು ಮಹಾ ನವಮಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಸುತರಾಂ ಇಲ್ಲ, ಬಹಳ ಭೀಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹಣ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆಯೋ, ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಪೂಜೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪಗೌಡ)

ತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಇಷ್ಟ ಬಂದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಗೊತ್ತಾದ ಒಂದು ನಿಯಮ ಉಂಟು, ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಪೇತಾದವರನ್ನೇ ಪೂಜಾರಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ, ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಆ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಂಥವರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದರೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕಾದವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಗುಣ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ವಿದ್ವತ್ತು ಇರುವುದಾದರೆ ಅವರನ್ನು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಆಯಾಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಠಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದಂಥ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರರು, ಆದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಜನ ಇಲ್ಲ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಚುಂಚನಗಿರಿ ಮಠ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ, ವೀರಶೈವರು ಸುತ್ತೂರು ಮಠ, ಮುರುಗಿ ಮಠ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಠಗಳೇ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದುವು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುಪೋಟಿ ಬರತಕ್ಕ ಸಂಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಮಠಗಳ ಮೇಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿ ಇರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಭಕ್ತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಮಠಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಯಾರಾದರೂ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ದತ್ತಿಗಳಿಂದ, ಮಠಗಳ ವರಮಾನದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ನಾಳೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಂದರ್ಧದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎರ್. ನುಬ್ಬಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಠ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ, ನಾನೀಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

3-30 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಅವು ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರೊಸೂರು ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾನಾ ದೇವಾಲಯಗಳ ಹಾಗೂ ಮಠಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಒಂದು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಗ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಮಠಗಳೂ, ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಈ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ ಮಠಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಠಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಅವಲಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವೋ ಅಲ್ಲವೋ, ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಠಗಳು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಅಂಥ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ ಮಠ ಒಂದು. ಈ ಮಠದವರು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಠಗಳ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶೀಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಂಥ ಜನಗಳು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವೀಗ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತ ಇನಾಂತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರದ್ದುಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾವು ಅನೇಕ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಇನು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಜನನಾಥನ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿ ಶಿಖರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಾಬಾಬುಡನ್‌ಗಿರಿ ಕೂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳ ಮೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅದು ಅನೇಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಗೂ, ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಒಂದು ಆನಂದ ವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿನ ಉದ್ದೇಶ ಅದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ವಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ವರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಬಿಲ್ಲನ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಮುನಲ್ಮಾನರ ಹಾಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಬರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಮುಂದೆ 'ನೇಮಕವಾಗಲಿರತಕ್ಕ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನಿತ್ತು ಈ ದೇವಾಲಯಗಳೂ, ಮಠಮಾನ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಮಸೂದೆ ರಚಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈಗ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ವನ್ನಿತ್ತು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರೆನ್ನ (ಮೂಡಬಿದ್ರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆನು. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 15 ವರ್ಷಗಳನಂತರ ಇಂಥ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓದಿ ನೋಡಿದೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ. ಜನರಿನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಧಾಕಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಭಾವನೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸಹಜೀವನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ವಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ದೇವರುಗಳಿವೆ. ಭರತಖಂಡ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ)

ದಲ್ಲರುವಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತ ದೇವರುಗಳು ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೇವರುಗಳ ಒಂದು ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅಥವಾ ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಣ್ಣು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದೇವರಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಧನಕನಕ ಇದೆ, ಯಾವ ದೇವರಿಗೆಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ವಿಚಾರ ವಿನಾ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಂದೋಲವನ್ನು ತಂದು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐಕ್ಯಮತ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸೋಣ, ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವೂ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳೇನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀಚಮಟ್ಟದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಎಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ದೇವಾಲಯಗಳು ಎಂದರೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹಾಗೂ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಇವುಗಳು ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನೀಚ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ.....

Mr. SPEAKER.—Are we to deal with the customs here or with the provisions of the Bill?

Sri GOPAL SALENNA.—That also comes within the provisions of the Bill. ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನೀಚ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಎಂದರೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತಿತರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಆರಾಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದವರು ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ಯಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊರಗರು ಎಂಬ ಪಂಗಡದವರು ನೀಚ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇತರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಂತೆ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಏನಿಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಉತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನಕ್ಕೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಅವರುಗಳು ತಿಂದ ಎಲೆಕ್ಕ ಎಂಜಲನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ನೀಚ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಂತಹ ದೇವರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವರು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇತರ ಹಿಂದೂಗಳು ಕೆಲವರು ಈ ಕೊರಗ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಕರೆದು ನೀಚ ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಅನ್ನ, ಎಣ್ಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನೀಚ ದೇವರಿಗಾಗಿ ದಾನ ಪಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಲ್ಲಮ್ಮದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳು ಬರುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ನೀಚ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ತರಲು ಯಾವ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೂ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲೊತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅನೇಕರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಇದರಿಂದ ಜನರ ಶೋಷಣೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. (*Interruption.*) ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತೆಂದರೆ, ಹೆಂಗಸರ ವಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಾವಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿರು. ಅದನ್ನು ಪೋಲೀಸು ಆಫೀಸರು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಈಗ ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಬ್ಬರು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು

ರೀತಿಯಾದ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು...

Mr. SPEAKER.—There should be no personal references.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರಲೆನ್ನ.—ಅದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಹೋಗಿ ಅವರು ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾದ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಂತಹವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮನಸೂದೆ ಬಂದಿದೆ, ಅವರು ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ದೇವರುಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದವರಿದ್ದಾರೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಧಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದೇವರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ತಿ ಭಾರ ಇಟ್ಟು ಜನ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರೆಜರಿ ಎಂಬೆಜಲ್ಮೆಂಟ್ ಕೇಸು ಆಯಿತು. ನುಳ್ಳಿ ಬಿಲ್ಲನಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಮೋಸದಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮುಡುಪು ಆಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿ ಹಾಕಿದರೂ ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಇರತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿ ದೇವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರು ಕೂಡ ಒಂದು ಡಬ್ಬಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂಧ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ದೇವರಿಗೆ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಳ್ಳತನ ದರೋಡೆಮಾಡಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶ ಇರಬೇಕು. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಣ ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ದೇವರಿಗೆ ಕೋಳಿ, ಕುರಿ ಬಲಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಸಾರಾಬ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಜನರಲ್ಲಿಯ ಅಂಧ ಭಾವನೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯವಾಗದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಜಾತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಹರಿಜನರು ಡಾಕ್ಟರರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಹರಿಜನರು ಅರ್ಚಕರು ಏಕೆ ಆಗಬಾರದು? ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಹರಿಜನರು ಏಕೆ ಇರಬಾರದು? ಹರಿಜನರೂ ಅರ್ಚಕರು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಮೂಲ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು. ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಮನೋಧರ್ಮ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆಯೇ? ಆದಳಿತ ವರ್ಗದ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ದೇವರಿಗೆ ಯಾರು ಧನ, ಆಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಭಾವ ದೇವರಬಗ್ಗೆ ಬಾಕಿ ಜನರಿಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಇವೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಏನು ಅವಕಾಶ ಇದೆ? ಟ್ರಸ್ಟೀಸ್, ಪೂಜಾರಿ, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ, ಚೇರಮನ್ ಮುಂತಾದ ನೇಮಕಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಅಧಿಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ)

ಕೊಡಬಾರದು ? ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಮೂನೆಯ ಸುಲಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

4-00 P.M.

ಇನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಹಾಳುಬಿದ್ದಿವೆ. ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಅಂಗಡಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ, ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಏನಾದರೂ ದಾರಿಮಾಡಿ, ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಭತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳು ಬಹಳ ಕ್ರಯ ಬರುವಂಥ ಆಸ್ತಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಕ್ಷೇಮ. ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಕಿಯವರಿಗೂ ತಾವೇ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿವೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲ; ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವರೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ತರಹ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಬಹುದು; ಅನೇಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವ ದೇವರನ್ನೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ದೇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತಿ ನನಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂಥ ವಿಚಾರ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ. ನಾನು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕಮಾತ್ರ ದೇವತ್ವ ಉಳ್ಳ ದೇವರನ್ನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ನಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರಜೀವ ದೇಶದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಾಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಈ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಗಾಗಲೆ ಬಂದಿರುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶಾಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ಮನೂದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದಾನೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೆ ದೇವರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನರು ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ದಾನೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಏನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಗಂಭೀರವಾದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜಟಿಲವಾದುದು ಕೂಡ ಹೌದು. ನಾವು ಲಘುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಟೀಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವು ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ದೈವಭಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆಸ್ತಿಕರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ನೋವಾಗಬಹುದು.

ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ದೈವಿಕಾಂಡ ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ತಾರೀಖು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾವನೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಅವನ ದೇವರುಗಳು ಅವನ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡು, ಅವು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಆಕಾರ ಹೊಂದಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಡಿದವು ಎನ್ನುವ ಇತಿಹಾನ ಕೂಡ ಬಹಳ ಪ್ರಾಕೃತ ಮತ್ತು ಪುರಾತನವಾದುದು. ಬಹುಶಃ ಇವನಂತೆಯೇ ದೇವರ ಹಿಂದೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಲ್ಪಾಂತರ ಕಾಲ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಹರಿಸಿ ದಷ್ಟು ರಕ್ತವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹರಿಸಿರಲಾರ ಎಂದು ನಮಗೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕನಾಗಿಯೆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವನ್ನು, ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನರಕಾರದ ಹೊಣೆ ಒಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು — ಭಾರತವನ್ನು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ; ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮತ, ಜಾತಿಯ ಮೇಲ್ಕೈ, ಅದರೆ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅದರೆ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತೀಯಭಾವನೆಯು ಉತ್ಕಟ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇಬ್ಭಾಗ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಯಿತು; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನರ ಬಲಿ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಮಾನವಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಧನಿಕರು, ಬಡವರು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಭೇದವಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರಾದ ದೇವರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ನೀರು, ಇಲ್ಲದೆ ಬರೀ ನೀರು ಮತ್ತು ಒಂದು ತುಳಸಿದಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಏನೂ ಬೀಳದೆ ಇರತಕ್ಕ ನಿರ್ಗತಿಕರುಗಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟೋ ದೇವರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಕನಿಕರ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಏರು ಪೇರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ದೇವರುಗಳು ಇವೆ, ಅತಿಗರೀಬರಾದ ದೇವರುಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇವೊತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೇಣ್ಗೇದಾರ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಮನಷ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಅವನು ಕೂಡ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲಿಕನಾಗಿದ್ದುದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ದೇವರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಗುಡಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬದ್ದು, ಅದೂ ಬಚಾವಾಗದೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ದೇವರುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಆ ದೇವರುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನಾರ್ಕಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಜಮೀನುಗಳು ಅರೂಪವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ತಸ್ಟೀಕುಗಳು ಸಲ್ಲದೆ ದೇಶಾಂತರರಾಗಿ ಹೋಗಿ ದೇವರು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೆ. ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಎಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರ ಪಾಲಾಗಿ ಪೂಜಾರಿಯು ನಂತ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕೊನೆಗೆ ಕಾಫಿ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ರೋಟಿ ತೊಳೆಯುವುದು ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವನನ್ನು ಗುರಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಮರುಕ ಬಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆಯೋ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನಬಲದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾರು ಎದುರಿಸಲಾರರೋ, ಯಾರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಪರಾಧೀನವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಯಾರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತುಳಸಿದಳ, ಒಂದು ಹನಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಕ ಕೂಡ ಬೀಳುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ದೇವರ ಕಡೆ ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಅಂಥ ದೇವರನ್ನು ನಾವು ಕೈಬಿಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಚ್ಚ ಮತ್ತು ನೀಚ ಭಾವನೆಯಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾನು ಮೇಲು, ತಾನು ಮೇಲು, ನಿನಗೆ ಒಂದು ತಲೆ ಇದ್ದರೆ ನನಗೆ ಮೂರು ತಲೆ ಇವೆ, ನನಗೆ ಐದು ತಲೆ ಇವೆ, ನನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪರಿ ಬೇರೆ, ನನ್ನ ವಿಶ್ವದ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮ ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗತಾನೆ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ ಅವರು ನೀಚ ದೇವರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಚೆಂಡಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ, ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಾದ ಮಾರಿ, ಮನಣಿ ಎಲ್ಲವ್ವ, ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪೀಳಿಗೆಯವರಾದರೂ, ಒಂದೇ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾದರೂ ಇವರ ಅಂತಸ್ತೇ ಬೇರೆ. ಇವರಿಗೆ ಗುಡಿ ಇದ್ದರೆ ಪೂಜಾರಿ ಇಲ್ಲ, ಪೂಜಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ. ಇವು ಅನಾಥರಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಕೈ ಕೈ ಬೇಡುತ್ತವೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರೇ ಭಕ್ತರನ್ನು ಯಾಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈತರಹ ಅನಾಥರಾಗಿರತಕ್ಕ ದೇವರುಗಳಿರಬಹುದು. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕನಿಕರದ ವಿಷಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಉಚ್ಚ ಮತ್ತು ನೀಚ. ಒಬ್ಬ ಪಂಚ ಕಜ್ಜಾಯವನ್ನು ತಿಂದರೆ, ಇತರರಿಗೆ ಕೋಳಿ, ಕುರಿ, ಕೋಣ, ಎಮ್ಮೆ ಈತರಹ non-vegetarian ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ನಲ ವಿಸ್ಮಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದೊಂದು ನಲ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕಾನೂನು ಕಾಯದೆ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದು, ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ದೇವರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ಅದರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಅದು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದುರುದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಈ ದೇವರುಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಮತೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ (ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಕೆಲವರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಮದುವೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅದೂ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆಯೋ, ಸಮಾನತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲದೆ ಗೊಂದಲಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೊಂದಲ, ಕಾರ್ಪಣ್ಯ, ದೋಷಲೋಪಗಳು ಈ ದೈವೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳವಾಗಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆಲ್ಲ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜೀಕರಣ ಇವು ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಒಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇವೊತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ, ಸಮಾಜೀಕರಣ ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು, ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಸಮಾಜೀಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು, ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಆ ಭಾವನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕ್ರೂರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಬಹುಶಃ ಒಪ್ಪರಾರರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಥ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಬಹುಶಃ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿಯಾರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆ ಉದ್ದೇಶ— ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ದಾನೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುವು ಇವೆ ಇವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅದೆಷ್ಟೂ ಸುಗಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಯಾಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಒಳಿತು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಪ್ಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತರುವಂಥದು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ವಿರೋಧವನ್ನು ಮಾಡರಾರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಹೇಳಿದೆನೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮುಜರಾಯ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ, ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ರೀತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಮೆ ಇರತಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಪರಿಂದ ಏನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾಗಿ ಲೆಕ್ಕೆದಲ್ಲ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆ, ಆದರ್ಶ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮೇಣ ಆದರ್ಶ ಹೋಗಿ—ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಉಂಟು, ಕೊನೆಗೆ ಅದೂ ಹೋಗಿ ಆಸ್ತಿ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದು ಉಂಟು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವತ್ತು ಕಿತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಂಚನದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ವಿನೋಬಾಜಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಕಾಂಚನ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದಾನೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಕೂಡ ಸ್ವತಃ ಅವೇ ಕಾಂಚನ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಇವು ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಕೆಲವು ಊಟದ ಛತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಿ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಬಾಡಿಗೆಗೆ ರೂಮು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ ನಂತೆ—ಆದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದುಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ದೇವರ ಆದಾಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಅಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಆ ಹಣ ಆಗಬಾರದು. ವಿನ್ಯರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದು ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಸಲ ಜನರ ಉನ್ನತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ತರಬಹುದು. ಕೆಲವು ದೇವರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳು ಎಂದರೆ ಆ ದೇವರಿಗೆ ಊಟ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ದೇವರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥ ಮನುಷ್ಯರು ಆ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಖಾತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ಬಹಳ ಕಡೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಾದ ಇರಬಹುದು. ದೇವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಸ್ತಿ ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುದಾರರು ಯಾರು ಎಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅದು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದ ಕಡೆ ವಿವಾದ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ, ನನಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಷ್ಟು, ಅವುಗಳ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಮುಸುಡಿಯಿಂದ ನಾನು ಬಯಸುವುದು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಆಯಾಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಣ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಏನೇನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಈಗ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪರಭಾರೆ ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನು ಆ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದನೆಯದು. ಎರಡನೆಯದು ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನಂಬಿ ಕುಳಿತಿರುವ ದೇವರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯ—ನಾನು ಮನುಷ್ಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವನು ಆ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಎರಡನೆಯ ಬಯಕೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಚೈನಾ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ರಕ್ಷಣೆನಮಗೆಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ದೇವರುಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ):

ಅಗತ್ಯ ; ಅದಕ್ಕೂ ಅವು ಹಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಂಗೆಟ್ಟ, ಭಕ್ತರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಕುಳಿತಾಗ ಯಾವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಜನತೆಯ ಹಿತವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ತನ್ನ ಹಿತವನ್ನೇ ತಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

4-30 P.M.

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಂತೆಯೂ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಿತ್ತಾಟ ವಗೈರೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರದಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಡದೇವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮದೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡತನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ದೊಡ್ಡಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಬಡದೇವರುಗಳ ವಿಚಾರವು ಇರುತ್ತದೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದ ದೇವರಾದರೆ ಇದು ನಮ್ಮದೇವರು, ಇದರಹಕ್ಕು ನಮಗೇ ಸೇರಬೇಕು, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಾನೆ, ಧರ್ಮಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡಿದ್ದ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳು. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಧ್ಯಯನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಆಯಾಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅವರವರ ಧರ್ಮದಹಿರಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಲು ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳೂ ಇರಬಾರದು. ಅವರು ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಇರಬಾರದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಾಲಿಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿನ್ನ ಕೆಲವರು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ರಿಜಿಷ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೇಜಾರಿರಬಹುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಟೂರ್ಸ್ ಲಿನ್ನನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಆ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಸಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೇವರುಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿಯಿದೆ, ಎಷ್ಟುಜನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯಾವಯಾವ ದೇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಚಿನ್ನ ಇದೆ ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆ ಚಿನ್ನದ ದೆಶೆಯಿಂದ ದೇವರಿಗೂ ಬೇಗ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನಾನೊಂದುಸಾರಿ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಬಲವಾದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳಾಕಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಟ್ಟೆಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಬೀಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಹಾಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದಾಗ, ಜನರಿಗೇ ಈ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೋ, ಅಥವಾ ದೇವರಿಗೇ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದು ಆ ದೇವರಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಮರುಕಪಟ್ಟೆನು. ಅಂತೂ ನಾನೂ ಸಹಾ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಬಂದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ದೇವರು ತನಗೆ ಭಕ್ತಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ಇಲ್ಲವೆ ದೇವರಿಗೆ ಭಕ್ತಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಚಿನ್ನವನ್ನಾದರೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಾಪತ್ರಯ. ದುಡ್ಡಿದ ದೇವರಿಗೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಭಕ್ತರಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾರದ ನೆಪದಿಂದ ಆ ದೇವರಮುಖಕ್ಕೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೀಗ ಈ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಭಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲ, ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಂದ ವಸೂಲಾಗತಕ್ಕ ಹಣವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನ. ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಆಗತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು

ನಿಯಂತ್ರಣಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾವಹಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಉಚಿತ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಮುಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ (ತುಮಕೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೈವಭಕ್ತರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಭಕ್ತರೀಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಜನರಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ದೇವರ ಮೇಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿರುವುದು ವಿರಳ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀವಾ॥ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾಮಂಗಳಿಗೆ ಯಡಿಯೂರು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದಂತೆ ಮುರುಕು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದೇವರುಗಳು ದೇವರಲ್ಲವೆ? ಆ ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸತಕ್ಕ ಜನರಿಲ್ಲವೆ? ಅಂಥ ದೇವರುಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸತಕ್ಕ ಜನಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅಂಥ ದೇವರುಗಳು ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಂಥ ದೇವರುಗಳವೇರೆ ಜನರ ಕಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಾದ ದೇವರುಗಳಾಗಿ, ಅವುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಗಳಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಲು ಜನರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶೀಲ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಪೂಜಾರಿಗಳು ಪೂಜೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವವರಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆ, ಸಹಸ್ರನಾಮ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವರಾಗಿರಬೇಕು; ಎನ್ನುವ ನಿಬಂಧನೆಯಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಪೂಜಾರಿಯ ಮೈಮೇಲೆರುವ ಕಿಗ್ಗಲುನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಮುಗ್ಗಲುಮಡಿ ಮಾಯವಾಗಬೇಕು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕುಷ್ಟ ರೋಗದ ಕ್ಷಯರೋಗದ ಪೂಜಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನರಕಾರದವರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಂಪಾದನೆ ಅಧಿಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ದೇವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಜೀವ ಕೋಟಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಲ್ಲುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮತಸಂಬಂಧವಾದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂಥ ಜ್ಞಾನ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆತನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲೇಜು ಬಹು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯದೇ ಇರಲಾರದು. ತುಮಕೂರಿಗೆ ಅವರು ಬಂದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಜನರೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಅನೇಕ ತರಹವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದೇವರಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸವಿ ನೋಟ, ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ, ಇದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಹಿಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಇದರಂತೆಯೇ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊರಟಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಎನ್ನುವುದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಯದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನೂ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಯದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೆನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ)

ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಮಠ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಲ್ಲೂ ಪ್ರಜಾಜ್ಞಾನೋದಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಆಂಶವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಶಿದ್ದಗಂಗಾ ಮಠ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಬಾಕಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಣವು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri V. S. PATIL (Belgaum-I).—Sir, at the outset, I shold like to appreciate the efforts made by the Hon'ble Minister in bringing this uniform law regarding the trusts and religious institutions.

This Bill was really over due. Now I hope that during this particular session, we will be able to pass it into law. But at the same time, Sir, I feel that there ought to be some changes which will be suitable for all the different tracts of the State. We are at present governed by the Bombay Public Trusts Act. But it does not practically touch many matters which are included in the present Bill.

An over-all examination or the reading of this Bill shows that practically the whole power of administering the religious trusts or institutions or temples or mosques, etc., vests in the executive Government. I think and I feel, Sir, that some people are likely to be affected and they may complain that the liberty of managing their own affairs so far as religion is concerned and which is granted by the Constitution is being encroached upon under the provisions of this Bill. We have to convince those people that we are not going to encroach upon the religious liberty granted by the Constitution, but we want to see that no misappropriations or wastage of public funds is committed and there must be some check upon the use of public funds; and for that purpose I should like to request the Hon'ble Minister that a separate branch of the executive should be there instead of mixing the powers with the present revenue Department. A separate branch from the Assistant Commissioner, Commissioner, the Revenue Appellate Tribunal, and the Government and the High Court. That should be a separate branch from the institution to the Government. At present, we know Sir, that the Deputy Commissioner of every district is really overworked. They were the centres of power in the Pre-independence days and their main business was the collection of revenue, maintenance of law and order etc., But since Independence, the number of our Ministers is increasing day by day and these Deputy Commissioners have to arrange for their programmes and they have to travel and tour along with our Ministers. These poor fellows are practically deprived of their legitimate work and they have to attend to our Hon'ble Ministers day and night. That is why the legitimate duty entrusted to them, will suffer and it is likely to be so in future, because there is no hope of any reduction of the number of members of the Cabinet or their assistants.

There is some atmosphere outside the State of reducing the number of Cabinet Members but that is not so here. The Kamaraj Plan has not appeared here. I do not know what happens in future. So, I suggest that there should be a different branch altogether. Do not mix up these matters of religion with the executive of the Deputy Commissioner. Keep them separate and thereby make it an effective administration in this particular branch which you are creating.

In some provisions powers have been given to the Deputy Commissioner either to decide or to hear appeals, etc. Instead of giving this power to the Deputy Commissioner, give it to the Assistant Commissioner who is to be held responsible for the management. Let there be an appeal from the Assistant Commissioner to the Deputy Commissioner, who is to be appointed for this purpose. From the Commissioner certain matters may come to the Revenue Appellate Tribunal and if it is an administrative matter, it may go to the Government. The final appeal should be to the High Court. All these provisions are good except that the Deputy Commissioner has been invested with certain powers in some of the provisions of this Bill. I suggest that there should be a separate channal from bottom to top and that will be the most practical system and the purpose for which this Bill is brought before the House can be very easily and effectively served.

Then, there is one doubt which I should like to get cleared by the Hon'ble Minister as to whether this Act applies to all the trusts-private as well as public. So far as Bombay area people are concerned, the Bombay Trust Act applies only to the Public Trust and not to the private trust. In this Bill no such distinction is made and the word used is only "Trust". It will affect the public trusts and there is no doubt about it; but what about private trusts? There are so many rulings of the Bombay High Court that private trusts are exempted from the provisions of that Act. So, what is the definite line of thinking should be explained by the Hon'ble Minister.

In clause 3 of Chapter II it is said that the State Government 'may' by notification appoint. When we are definitely going to enforce this Act, I do not know why the word 'may' is used ; it ought to have been 'shall'. So far as clause 4, etc. is concerned, I have expressed that Deputy Commissioner in all these clauses must be dropped.

In clause 18 (3), I do not understand the wording. In clause 75, any decision under this, is appealable already. Then, why this special wording is there again in this clause ? This is a repetition. This wording is not to be found in clauses 16, 18, 19, 23 and 32. So, this is redundent and must be deleted or include the wording in other clauses also. Otherwise, it will give room for doubt as to why this should be only in this particular clause. As this Bill is going to a Joint Select Committee, this matter and wording of several other clauses which are not very clear may be looked into.

Sir, when the Bill was introduced, I expected the Hon'ble Minister to explain at least broadly the provisions of the Bill. It appears that

(SRI V. S. PATIL)

this Bill has made some distinction between different categories of institutions. In the case of Mutts, there is a separate provision. In the case of Notified Institutions there is a separate provision. Which are these notified institutions and in which category they are to be placed? All these things must be clarified. Even now I expect the Hon'ble Minister to explain all this when he replies. That will enable us to appreciate the aspects of the Bill.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಜರಾಯಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಐದು ಭಾಗಗಳ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಿ, ಈ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕ ರೂಪವಾದಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾನು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

5 P.M.

ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಿಂದು ಮತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅನೇಕ ಮತಗಳಿಂದ, ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಶ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಮತಗಳ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ Statement of Objects and Reasons ನಲ್ಲಿ four Central Acts will not apply to Religious or Charitable Institutions or Trusts to which this Bill applies ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು, ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಆದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಕಹಿವಾತಾವರಣವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ, ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವರು ಈ ಕಾನೂನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ದೇವರುಗಳನ್ನು, ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ವಿತಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಓದಿ, ನೋಡಿದರೆ, ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಕಾಯಿದೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಲ್ಲ, ದೇವರುಗಳ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪತ್ತು, ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಧಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು, ಅವುಗಳು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೇಶ, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ದೇಶ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೋ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗಗಳು, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಆಕಾರಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಇತ್ತು. ತಪಸ್ಸೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಯಾಗಗಳು ಬಂದವು, ಯಾಗ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಂದವು ಆ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ, ಆಕಾರವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿಗ್ರಹ, ನಿರಾಕಾರ, ಸಾಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೇವರುಗಳು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರು ಬಂದರು ಎಂದು ಚರಿತ್ರೆ

ರರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ತಪಸ್ಸು, ಯಾಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹೋಗಿ, ದೇವಾಲಯಗಳು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತರುಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ, ಗೋಸ್ಕರ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಹೀಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಈ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಜರಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ ಎಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ವೆಂಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳು ದೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವು. ಈ ಮಸೂದೆ ಮಠಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಥ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಭೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಂಬಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ದೇವರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧನೆ ಮಾರ್ಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಠಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದವು.

ಈ ಮಠಗಳಿಗೂ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಣಿಕೆ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಭೂಮಿ, ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತರಬೇಕು.

ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಒತ್ತಡವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದವರೂ ಇರಬಹುದು; ಹೊಸಬರನ್ನೂ ನೀವು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ, ಆಗಮ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2—3 ಕಡೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ, ಆಗಮ ಪಾಠಗಳನ್ನು ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನೂ, ಗುರುಗಳನ್ನೂ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ನೇಮಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಏಕೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅಸಮಾಧಾನ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಸಭಿಕರು, ಮತ್ತು ತಿಳಿದ ಜನಗಳು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅನ್ಯಾಶ್ರಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಮೂಲ ಇರುವುದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಂದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, 20 ಜನರಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರು ಹರಿಜನರನ್ನಾದರೂ ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI GANJI VEERAPPA (Harihar).—Mr. Speaker, Sir, Several Hon'ble Members of this House have offered their remarks on the several provisions of this Bill. What I feel is that, this Bill was long overdue, because in this land of Mutts and various kinds of religious institutions and temples, it was quite necessary to have some sort of legislation under which some control over these institutions had to be exercised. Many of the Temples and Mutts have enormous properties, but the difficulty is that there has been no legislation so far to control the management of these institutions. I am glad that this Bill provides for

(SRI GANJI VEERAPPA)

the management and control and the administration of several institutions. In fact, when I went through the definition clause, I was happy to note that religious institution means all conceivable temples of deities. Sri Sanjeevanath aikala said that in many parts *Bhootas* and deities are there, it is a very mysterious country wherein there are as many religions as the number of religious institutions are there. All conceivable temples and institutions that ought to come under the purview of this Bill are brought in here. One thing which I want to point out in this connection is that there is provision in Chapter IV for a person to apply for registration of religious and charitable institutions and trusts. Here, it is provided that in the case of religious and charitable institutions, application will have to be made for registration. No doubt, under sub-section (1) of clause 15, it is made obligatory or compulsory for every such institution to come under the purview of this Bill and he is required to make an application for registration. Also, provision has been made in the subsequent clauses 14, 16 and 17 with regard to the procedure to be adopted in the case of applications received for registration. The procedure, no doubt, is simple, but penalty has also been provided in the provision of this Bill in the penalties Chapter for omission to opply for registration. In fact, clause 83 in Chapter XI provides for penalty for such an institution which does not apply for registration. The penalty prescribed for violation of the provision contained in clause 14 is Rs. 1000/- It is no doubt true. I conceive a case wherein a man contests that his institution is not governed by the this Bill; he may contend that it is not a religious or charitable institution. Suppose, he has got a genuine cause for contesting that he need not file an application for registration, I feel, when there is this lacuna of providing an opportunity for a man to contend that he does not come under the purview of this Bill, he need not apply for registration. Some remedy must be there for such a person. Every one who does not comply with the provision comes under 83 and he will be punished.

Mr. SPEAKER.—Is it on conviction? If no complaint is filed, nobody is going to be punished.

Sri GANJI VEERAPPA.—No doubt conviction pre-supposes that he will have an opportunity.

Mr. SPEAKER.—It pre-supposes an enquiry to be held for the purpose of punishment and on conviction to be punished with a fine which may extend to Rs. 1,000/-

Sri GANJI VEERAPPA.—He connot be punished even without an opportunity being given to him. What I feel is this; in Chapter VI, supposing a provision is made that any person who contends that he does not come under the purview may also apply to the Asssistant Commissioner, the remedy may be simple so that the Assistant Commissioner at this stag may have an opportunity of deciding and giving him relief.

Such a provision may be necessary and I suggest that this may be examined.

> "No office or service in a notified institution shall be deemed to desend by hereditary right, unless it has been conferred or recognised originally with an express stipulation to that effect in writing by a competent authority....."

Unless there is a decision of Court or some competent authority having laid down that the particular post is hereditary, no post will be hereditary under the provision. I welcome this. The object of religious institution is: it is a public property and they may have a right. It is also provided here in this clause.

> "Or has been held successively for three generations of the same family in succession in due legal course."

I feel that this may be omitted because if the head of a family has been the head of an institution, in such cases this hereditary right is not abolished. This does not affect such a case, and the fourthman also will be a successor.

Mr. SPEAKER.—Which clause is that?

Sri GANJI VEERAPPA.—Clause 44, Sir, which peovides that generally, no hereditary right should be accepted it is all right. We do agree that it is in consonence with the spirit of the times that hereditary rights should not be recognised because the institutions are public property. The wishes of the general public should be respected. You kindly see clause 46, it says.

> "No office or service in a notified institution shall be deemed to descend by hereditary right:"

Therefore, if is held for less than three generations, it cannot be contended. It does not meen that if it is held for three generations-it shall be a hereditary right. Hereditary right is a proprietory right so far as private properties are concerned whether in public or private institutions. The very object of this Bill is to abloish the hereditary right so far as accession to offices of religious and charitable institutions, is concerned. If the spirit of this Bill is to abolish all hereditary rights, this latter portion, viz.,

> "Or has been held successively for three generations of the same family in succession in due legal course."

Should be deleted. I submit that it will be more perfect and the object better achieved if this provision is left out.

Clause 47 reads;

> "When there is a dispute about the office of "pujari" or other servant of a notified institution, which by law or usage, descends by hereditary right, the Assistant Commissioner shall

(SRI GANJI VEERAPPA)

direct the parties to establish the rights in a competent court of law and pending the decision of the court, the Assistant Commissioner may make such arrangements as may be necessary for the discharge of the functions of such pujari or other servant."

Sir, at present, the rights of these pujaries are all dealt with by the Revenue Department. The Assistant Commissioner deal with these matters.

Mr. SPEAKER.—Not in all areas. It is a civil right; it has to be litigated in a Civil Court.

Sri GANJI VEERAPPA—Under the Mysore Muzrai Act, it is so. But I do not know what obtains in the integrated areas. Any way, I feel that such powers regarding small offices like servants and pujaries should be left to the Assistant Commissioners'. Let them settle these small matters. Let them not be put to the necessity of going to a civill court.

Mr. SPEAKER.—It is a good suggestion for the Select Committee to consider.

Sri GANJI VEERAPPA.—I feel that the provision contained in clause 47 may also be dealt with in the Select Committee.

In the case of mutts some traditions exist for finding the heads of such institutions. In the case of mutts now as it is, certain traditions have developed in the matter of selection of successors of heads of institutions. What is to be done in such cases is not covered here. It has been the practice in some mutts for hundreds of years for the disciples to select the successors in consultation with the wishes of the head of the mutt. That is how the next successor will be selected.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—We respect it provided he is all right. We do not enter into it at all.

Sri GANJI VEERAPPA.—Better it is made specific. Let there be no doubt created in the minds of ancient institutions.

I am aware that the provision that has been made, is sufficent to deal with the mismanagement or maladministration of some of these Mutts. But time-honoured traditions must be respected in some of these cases. In cases contemplated under Clause 32, it has been the practice with some merchants who act as commission agents to collet some amount of money from the customers as *Dharma* fund. They say in clause 32 that they are accountable to the Government or the Assistant Commissioner whoever be the authority, they must within three months make payments of such amounts. It is a very healthy thing. I know the funds collected are utilised for the domestic affair or for their own

purposes. It is an effective remedy to prevent such misuse of funds. Section 65 says, my friend Sri Suryanarayana Rao also dealt with it,

> "Notwithstanding anything contained in the Indian limitation Act 1908, no suit against an assignee for valuable consideration of any immovable property of a religious or charitable institution or trust, which has been registered or deemed to have been registered under this Act, for the purpose of following in his hands such property or proceeds thereof or for an account of such property or proceeds shall be barred by any length of time."

I am afraid it offends against the general provisions of the Indian Limitation Act. It cannot be 'any length of time.' It means even after 100 years—when the property will have passed through several hands and the very nature of the property has been changed and so many litigations will have taken place so that the very character of the property will have been last.

Mr. SPEAKER.—Is it *ultra vires* ?

Sri GANJI VEERAPPA.—I think it is bad law.

Mr. SPEAKER.—Bad law may be of various kinds.

Sri GANJI VEERAPPA.—There is a specific provision in the limitation Act.

Mr. SPEAKER.—The provisions of limitation Act are not fundamental rights. The limitation Act is a procedural matter. If it is provided in any Act that it shall not apply, then it will have no operation

Sri GANJI VEERAPPA.—I am not against saying that the provision here offends against any of the provisions of the Limitation Act. It cannot be so vague as this, and further .....

Mr. SPEAKER.—Please do not mistake that a suit will always be decreed. All this is said because in the case of minors or institutions under disability the period of limitation is not generally reckoned. What this Bill provides is, let not the length of time be an effectual bar.

Sri GANJI VEERAPPA.—A *bona fide* transaction in the absence of any law to the contrary should not be affected by subsequent enactment. In that sense, I feel it is bad law and it may lead to several complications. I feel the Select Committee will seriously examine this aspect and do something at least to improve this section.

There is another section namely section 27 wherein it is laid down:

> "No suit to enforce a right on behalf of a religious or charitable institution or trust which has not been registered under this Act shall be heard or decided in any court."

Perhaps the object of the framers is to enforce that every institution should get itself registered. Otherwise it will have no remedy in the eye of the law.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member must remember that under the Indian Partnership Act, unless a partnership is registered, it shall not file a suit and though a suit is filed, it shall not be decreed. There is nothing wrong.

Sri GANJI VEERAPPA.—There is no need for this, because if there is no registration, there is provision to punish him. I think this is unnecessary. And further, Sir, in fact it is provided here that there will be a seperate Department to deal with these matters having Deputy Commissioners and Assistant Commissioners, Inspectors and so on. Any way, I leave the suggestion here for the time being, because my own impression is the Assistant Commissioner or Tahsildars have very little work. In fact I only feel that no seperate officers be appointed to administer the provisions of this Bill.

It is enough to entrust this work to the existing staff. No seperate department need be opened for this purpose.

With regard to clauses 66 and 67 it is suggested that if the conditions of any such trust are violated, certain remedies are there. Clause 67 says that the court can alter any scheme already settled or vary the terms of any decree, etc,. This has to be carefully examined whether such a provision has to be made or not ? The provision to obviate or to do away with the original trust created, to defeat the very purpose of the donor should be retained or not is a matter for close scrutiny and study by the Select Committee. Sir, on the whole, the Bill is very carefully drafted and some of the observations made here may be carefully considered by the Select Committee and if there is anything more we can discuss it when the Report of the Select Cammittee comes before the House. I welcome this Bill.

5-30 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ (ಗಂಡಸಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯೇನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು, ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಹೆಸರಿಗೆ ಮಠ ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ತಮಗೆ ಈ 8 ಪರ್ಸೆಂಟೋ ಅಥವಾ 5 ಪರ್ಸೆಂಟೋ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈಗ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಿಲ್ಲು ನಾಳೆ ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ 20 ಜನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರುಗಳು, ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್, ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನರ್ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಅವರ ಅಳಿಯಂದಿರು ಇವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಒಂದು ದಾರಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಇದೊಂದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕ್ಲಾಜ್ 35ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ 1,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪುನಃ ಕ್ಲಾಜ್ 83ರಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ 1,000 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕ್ಲಾಜನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಜ್ ಮಾಡ ಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಲಾಜ್ 39ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಲಾಜ್ 41 ರಿಂದ 43ರವರೆಗೆ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನ ಛೇರ್ಮನ್ನರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೇಮಕವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಬೀಳತಕ್ಕ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಚೇರ್‌ಮನ್ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಮಕರಣ ಹೊಂದಿದವನಾಗುತ್ತಾನೇ ವಿನಾ ಅವನು ಚುನಾಯಿತ ಛೇರ್‌ಮನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಡವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ 47, 48 ಮತ್ತು 49 ಈ ಕ್ಲಾಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟನವರಿಗೂ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಂದು ಹಾಕತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಈ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಯೋಗ್ಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೂಜಾರಿಗೇನಾದರೂ ಬೋರ್ಡಿನವರು ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪೀಲ್ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಆರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಚ್ಚಾಟ ತಂದಿಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. 48ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾದವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನೇಮಿಸಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ವಜಾ ಮಾಡಬಹುದು, ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೇ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಜ್ 50ರಲ್ಲಿ—

"Alienations or transfers of lands or other property granted to notified institutions" ವಿಚಾರವಿದೆ.

ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳು ಕದಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಬೇಕಾದರೆ ಚರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನುಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಲಮು 55ರಲ್ಲಿ—

"Management of math when Manager or trustee dies or is under disability" ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಇದು ಸೂಪರ್‌ಫ್ಲೂಯಸ್ ಆಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ 56ನೆಯ ಕಲಮನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಕಲಮು 58ರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ :—

"*Power to spend Padakanika.*—The manager of a math shall keep regular accounts of receipt of padakanika that is to say any gift or properties made to him as head of the math. He shall be entitled to spend the said padakanika in accordance with the customs and usage of the math"

ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ)

ಹೆನಾಲ್ಟಿ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಎಂದರೆ 84, 85, 86 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 500 ದಿಂದ 1,000 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದುಡ್ಡನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಿಧಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಇದ್ದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕ್ಲಾಸು 56 (g)ನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ :—

"The State Government has reason to believe that the manager of the math has ceased to profess the religion or the religious tenents of the math....."

ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ದೇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಿನ್ನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಭಿನ್ನ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಹಿಂದೂ ಮತದಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ರಿಲಿಜನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮತೀಯ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮಠಗಳವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು, ಸರಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಠಗಳವರೇ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಷ್ಟೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗಳನ್ನೂ ಅದಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಎಂದರೆ it is a supernatural force controlling nature. ದೇವರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದಂತೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI (Afzalpur).—While welcoming the Bill, I should like to offer a few comments on the provisions of the Bill In the Statement of Objects and Reasons, the objectives of this Bill. have been stated. I think that the very foundations of our society are based on religion and if we rock that base, we will be losing our spiritual values.

Therefore, I think that there should be minimum interference with the religious institutions of our State. We know that Constitution has conferred upon us free exercise of religion, religious beliefs and religious, practices. It must be only in consonence with morality. Ours is a secular country in contrast to other countries like Burma where the Buddhist religion is recognised and Rome where the Roman Catholic Church is the recognised Church, where the majority of the population are professing that faith. But, here, in India we have become perfectly secular, at the same time we have not become irreligious.

Religious freedom has been conferred by our Constitution and article 26 says :

"Subject to public order, morality and health, every religious denomination or any section thereof shall have the right

(*a*) to establish and maintain institutions for religious and charitable purposes ;

(*b*) to manage its own affairs in matters of religion .

(*c*) to own and acquire movable and immovable property; and

(*d*) to administer such property in accordance with law."

Therefore, Sir, I think that there is a violation of this Constitution in some respects. So far as sub-clause (*d*) referred to above is concerned, I want to refer to the distinction made between religious and charitable institutions which are notified institutions and others which are non-notified. For these notified institutions there is no compulsion for registration because they are already on the list of the Government. There is one more distinction with regard to the institutions which are already under the management of the State Government and also those institutions which get some benefit from the State in the shape of monthly or annual grant that is made from public revenue. Supposing an institution gets about Rs. 100 as grant from the Government, is there any justification for the Government to manage or assume the management of such an institution ? I want to ask that question. I feel that the Government should have entrusted it to a public body, if any. If there is any Mahant or any other head, then it is quite reasonable that such management should be entrusted to him. It is the duty of the Government to impose some conditions and to lay down some regulations so that the whole activity connected with religion may be regulated by law. Instead of doing that, if the Government itself assumes the responsibility of managing these religious and charitable trusts, I do not think it would be proper for us because, being a secular State, the State has no religion. Even Schools and Colleges are not imparting religious education. If there are any religious institutions which are doing these things, they are giving free religious education gratis. Therefore, I should like to state here that the State Government should not become a Manager. Our Constitution clearly provides for in article 26 and the Mysore High Court and the Supreme Court both have upheld, the right to administer property in accordance with the law made by the State Government. It is the privilege of that particular religious institution. If these fundamental rights are not taken into consideration while preparing this Bill, I think, it is necessary for the Select Committee to go into these things and do the needful.

Clause 38 refers to the Controlling authority, but not the regulatory authority nor any authority prescribing some rules for the good conduct

(SRI ANNA RAO GANAMUKHI)

of those institutions or their efficient management. Instead of that if the Government themselves become Poojaries and administer every thing, I do not think what efficiency will be there in the public sector. The same efficiency will be found in the private sector also, *viz.*, these religious and charitable institutions. Therefore, I should like to say that only regulatory policies should be laid down by the Government and not seek powers to manage the whole property itself.

In clause 32 it is stated that Dharmada can be collected by these bodies. In sub-clause (3) it is stated as follows.—

> "The Assistant Commissioner shall have power to make such enquiry as he thinks fit, to verify the correctness of the accounts submitted and may pass orders for the disposal of the amount in the manner prescribed....."

In this sub-clause, it is said that the amount will vest in the person charging or collecting the same. I have no quarrel as far as the scrutiny of the accounts is concerned. But, so far as the disposal of those amounts for the purpose for which it is collected is concerned, here the Assistant Commissioner tress pas on the very power which a trustee has got under the Constitution and the law. The trustee collects the money and it vests with him. He is the proper person to spend the money on various objects which have been laid down by the Government and the law itself. But, if the Assistant Commissioner is empowered to dispose of this amount, it is not proper and it will be *ultra vires*.

And then "assumption of management". I perfectly agree with the provision. But as for the removal of the manager of the mutt, I think in Bombay Act there is a wholesome provision. First an enquiry should be held and the whole thing should be ascertained and then instead of taking over the management, is it not the duty of the Government to find a heir to the manager ? If he is disqualified permanently, let the heir take the management of the property.

6 P.M.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—Till then ?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Till then, you can take it over.

Mr. SPEAKER.—It is a very nice suggestion for the Select Committee to consider.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Therefore, Sir, I think we should keep in view article 26 and see whether any of the provisions contained in this Bill contravene the Constitution.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಮಸೂದಾ ಕಾನೂನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಳೆ 10 ನಿಮಿಷ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.